KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 30e december 1963 door de Minister van Cultuur, Adjunct voor Nationale Opvoeding, verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot regeling van de toelagen aan de dramatische kunst in de Nederlandse taal", heeft de 17e januari 1964 het volgend advies gegeven :

ROYAUME DE BELGIQUE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de la Culture, Adjoint à l'Education nationale, le 30 décembre 1963, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "réglant l'octroi de subventions à l'art dramatique d'expression néerlandaise", a donné le 17 janvier 1964 l'avis suivant :

Het ontwerp-besluit voorziet in een nieuwe regeling van subsidiëring van de dramatische kunst in de Nederlandse taal.

\+
\+ +

Zoals in het vigerende stelsel,worden toelagen alleen verleend aan erkende toneelgezelschappen. Voor het bekomen van deze erkenning moet het gezelschap "blijk hebben gegeven van minstens één jaar volwaardige artistieke werking". De enige uitwerking van die erkenning berust in de mogelijkheid toelagen te bekomen. Geen ander voordeel schijnt er aan verbonden te zijn.

De vraag rijst derhalve of de erkenning ten slotte geen overbodige administratieve pleegvorm is in de betoelaging van de dramatische kunst. Zou het niet volstaan de toelagen zonder meer toe te kennen aan de gezelschappen die kunnen "wijzen op een jaar volwaardige artistieke werking" ?

\+
\+ +

De Staatstoelagen voor de dramatische kunst worden in drie reeksen ingedeeld.

De eerste reeks betreft de weddetoelagen voor het artistiek personeel. Het begrip "weddetoelage" heeft nu ingevolge de wetgeving op het onderwijs een vaste betekenis gekregen zowel wat betreft de inhoud als de wijze van uitkering.

.../...

De Staat draagt volledig de last van de bezoldiging van het gesubsidieerd onderwijzend personeel en keert rechtstreeks de weddetoelage uit aan de belanghebbenden. Niet alleen de wedde maar ook al de bijkomende sociale voordelen en zelfs het pensioen worden door de Staat gedragen.

Volgens de gemachtigde ambtenaar heeft de weddetoelage in het stelsel van de subsidiëring van de dramatische kunst niet deze inhoud. Het betreft hier een forfaitaire en globale tegemoetkoming van de Staat in de last die de bezoldiging van het personeel voor het toneelgezelschap vormt . Ook worden deze weddetoelagen berekend op grond van de uitbetaalde wedden van een verlopen jaar en uitgekeerd aan het bestuur van het gezelschap. Kortom de bezoldiging geldt hier slechts als een berekeningsnorm voor het vaststellen van de toelage.

Daarom ware het aangewezen het woord "weddetoelage" te vermijden om een andere meer adequate benaming te gebruiken.

\+

\+ \+

In de aanhef mag de verwijzing naar het koninklijk besluit van 14 september 1954 worden weggelaten vermits dit besluit wordt opgeheven.

\+

\+ \+

.../...

Het koninklijk besluit van 19 maart 1963 moet worden aangehaald als volgt :

"Gelet op het koninklijk besluit van 19 maart 1963 ...(voorts zoals in het ontwerp)...".

+

+ +

Het akkoord van de Minister van Financiën en de datum waarop dit akkoord werd verleend, dienen, overeenkomstig artikel 24 van het koninklijk besluit van 5 oktober 1961, formeel te worden aangegeven.

Het vierde lid van de aanhef stelle men als volgt :

"Gelet op het akkoord van de Minister van Financiën, gegeven op 10 januari 1964".

+

+ +

Ingevolge de voorgaande opmerking betreffende het woord "weddetoelage", zou het tweede lid van artikel 1 kunnen worden gelezen als volgt :

"Zij omvatten :

1° toelagen dienend om geheel of gedeeltelijk de last van de bezoldigingen en van de werkingskosten te dekken;

2° toelagen voor nationale opdrachten;

3° toelagen voor bijzondere prestaties".

+

+ +

.../...

In artikel 2 is het woord "permanent" niet gelukkig gekozen om te beduiden dat de verbintenis voor een jaar moet gelden.

\+

\+ +

Volgens het verslag aan de Koning ligt het in de bedoeling van de Regering grotere toekomstmogelijkheden voor te behouden aan de eindgediplomeerden van de toneelschool van een toneelgezelschap met nationale opdracht alsmede aan de houders van een bekwaamheidsdiploma van een koninklijk conservatorium. De gezelschappen zijn gehouden een voorkeurrecht te verlenen aan de gediplomeerden van de toneelschool. Deze verplichtingen liggen verspreid over de artikelen 3 en 14 en zouden best in één enkel artikel worden gegroepeerd. Dit opzet wordt bereikt in de hiernavolgende tekst voor artikel 3, te weten :

"Artikel 3.-

Toelagen kunnen alleen verleend worden aan toneelgezelschappen die, bij het aanwervan van hun artistieke medewerkers, een voorkeurrecht verlenen aan houders van een einddiploma uitgereikt door een studio van een toneelgezelschap met nationale opdracht. Bij gebreke van kandidaten moeten zij een beroep doen op houders van een bekwaamheidsdiploma van een koninklijk conservatorium, of van een gelijkwaardig binnenlands of buitenlands diploma.

Afwijkingen kunnen door de Minister ... (zoals in het ontwerp)...".

\+

\+ +

.../...

Indien, ingevolge voorgaande opmerking,wordt afgezien van de vereiste van erkenning, zo kan artikel 4 best als volgt worden gesteld :

"Artikel 4.-

Alleen privé-beroepsgezelschappen die volgens het advies van de Hoge Raad voor nederlandstalige dramatische kunst blijk hebben gegeven van minstens één jaar volwaardige artistieke werking, komen voor toelagen in aanmerking.

Zij kunnen de volgende toelagen ontvangen :

1° toelagen voor het artistiek personeel;

2° toelagen voor werkingsuitgaven;

3° toelagen voor bijzondere prestaties".

\+

\+ \+

Volgens de verklaring van de gemachtigde ambtenaar, moeten de gezelschappen het volledig bedrag van de bezoldigingen van hun personeelsleden laten kennen om reden dat die bedragen dienen als appreciatienorm voor het toekennen van de toelagen.

Dit volledig bedrag kan nu niet worden afgeleid uit de bijdragen voor de maatschappelijke zekerheid. Daarom zou het aangewezen zijn dat de toneelgezelschappen een dubbel laten geworden van de loonstaten die zij

.../...

toesturen aan de Rijksdienst voor maatschappelijke zekerheid. Voor het overmaken van de documenten bepaald in artikel 5, nr 2, is geen datum voorzien.

Rekening houdend met die opmerkingen wordt voor artikel 5, nrs 1 en 2, volgende lezing aanbevolen :

"Artikel 5.-

De gezelschappen die voor toelagen in aanmerking wensen te komen, moeten :

1° om de drie maanden de bijdragen, verschuldigd aan de Rijksdienst voor maatschappelijke zekerheid, storten en daarvan het bewijs leveren aan de Minister;

2° ieder jaar, per 30 juni voor het verlopen jaar en ten laatste op ..., aan de Minister doen toekomen een volledige staat van de engagementen aangegaan per jaar dan wel op honorarium, de lijst van de regisseurs en spelers met vermelding van hun diploma's, een dubbel van de loonstaten die aan de Rijksdienst voor maatschappelijke zekerheid worden gezonden;

3° ... (voor het overige zoals in het ontwerp) ...".

+

+ +

.../...

Bij artikel 6 dient te worden opgemerkt dat ingevolge de voorgestelde tekst voor artikel 3 de verwijzing naar artikel 14 wegvalt. Anderzijds vervange men het woord "mits" door "met".

Ten slotte moet hier nog worden gewezen op de toelichting van dit artikel 6 die hiervoor wordt gegeven in het verslag aan de Koning.

Volgens dit verslag "volstaat het dat een gemeente of provincie een bepaald gezelschap aanduidt als zijnde representatief voor haar, en het ook als zodanig subsidieert", opdat er kan gesproken worden van een gemeentelijk of provinciaal gezelschap.

In die voorwaarden kan een door de gemeente gesubsidieerd privé-gezelschap voor haar representatief zijn en doorgaan als een gemeentelijk gezelschap.

Een dergelijke interpretatie stemt niet overeen met het bepaalde in artikel 12,waaruit blijkt dat de plaatselijke overheid tenminste het benoemingsrecht heeft van de bestuurder van deze gezelschappen, hetgeen er op wijst dat zij ook deze gezelschappen heeft opgericht.

Indien de artikelen 10 en 12 de juiste bedoeling van de Regering weergeven, zou het verslag aan de Koning deze bepalingen geenszins op een andere wijze moeten toelichten.

+

\+ +

.../...

Bij het verslag aan de Koning moet nog een andere opmerking worden gemaakt, meer bepaaldelijk bij de toelichting van artikel 10.

Volgens dit artikel 10 kunnen de provinciale en gemeentelijke gezelschappen toelagen bekomen in dezelfde voorwaarden als de privé-beroepsgezelschappen, hetgeen onder andere betekent dat zij vooraf het bewijs moeten leveren van een jaar volwaardige artistieke werking.

Nu wanneer men zich enkel houdt aan het verslag aan de Koning, geldt deze voorwaarde niet voor de provinciale en gemeentelijke gezelschappen.

Indien de bedoeling van de Regering juist is weergegeven in het verslag, zou het volstaan artikel 10 met volgend lid aan te vullen :

"Zij zijn niet gehouden tot een voorafgaand jaar volwaardige artistieke werking".

\+
\+ +

Ingevolge de voorgestelde tekst van artikel 3, valt het laatste lid van artikel 14 weg.

\+
\+ +

Zoals de artikelen 15 en 16 zijn gesteld, moeten de gesubsidieerde provinciale en gemeentelijke gezelschappen zonder bijzondere vergoeding de kosten dragen van de voorstellingen die zij voor het leger kosteloos moeten geven. Dit betekent volgens de inlichtingen verschaft door de afgevaardigde ambtenaar dat voor de voorstellingen geen ingangsgeld zal mogen geëist worden, maar ook dat het Ministerie van Landsverdediging geen vergoeding zal uitbetalen. Bij de betoelaging van deze

.../...

gezelschappen zal derhalve noodzakelijkerwijze rekening worden gehouden met deze uitzonderlijke financiële last, zodat uiteindelijk niet de bedoelde toneelgezelschappen maar wel de begroting van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Cultuur volledig of ten dele deze voorstellingen bekostigt.

Daar deze voorstellingen uitsluitend in het voordeel van het Ministerie van Landsverdediging worden gegeven, ware het normaal dat de begroting van dit Ministerie tot de betoelaging zou bijdragen.

\+

\+ \+

Voor het overige neemt het ontwerp in een aangepaste vorm het koninklijk besluit van 14 september 1954 over.

In tegenstelling echter met dit koninklijk besluit laat het ontwerp na de normen aan te duiden waarop de toelagen zullen berekend worden. Bij gebreke van iedere aanwijzing betreffende het beloop van de toelagen waarop een gezelschap aanspraak kan maken, zal het voor ieder bestuurder zeer moeilijk zijn een begroting te ontwerpen. In feite zal de voorgestelde regeling voor gevolg hebben dat de toelagen niet zullen dienen om de uitgaven van het lopend jaar te dekken, maar zullen zij veeleer als een kredietpost worden ingeschreven op de begroting van het volgend seizoen.

\+

\+ \+

../...

Het is niet raadzaam in een enkel artikel de inwerkingtreding en de opheffing te groeperen.

Artikel 27 zou best als volgt over twee artikelen worden verdeeld :

"Artikel 27.-

Het koninklijk besluit van 14 september 1954 tot regeling van de toelagen aan de dramatische kunst, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 7 maart 1963, wordt opgeheven.

Artikel 28.-

Dit besluit heeft uitwerking met ingang van 1 januari 1964".

De artikelen 28 tot 30 dienen vernummerd te worden.

L'arrêté projeté établit un nouveau régime en matière de subventions à l'art dramatique d'expression néerlandaise.

\+

\+ +

Ainsi que dans le système en vigueur, les subventions ne seront octroyées qu'aux seules troupes théâtrales agréées. Pour bénéficier de l'agrément, la troupe "doit avoir fait preuve d'activité artistique de qualité pendant une année au moins". Cet agrément n'a d'autre effet que de lui ouvrir la possibilité d'obtenir des subventions. Aucun autre avantage ne semble s'y rattacher.

Il est dès lors permis de se demander s'il ne s'agit pas là, dans le système de subventions à l'art dramatique, d'une formalité administrative superflue. Ne pourrait-on, tout simplement, octroyer les subventions aux troupes qui peuvent se prévaloir "d'un an d'activité artistique de qualité" ?

\+

\+ +

Les subventions de l'Etat à l'art dramatique sont divisées en trois catégories .

Au sujet de la première, celle des "subventions-traitements" pour le personnel artistique, il convient d'observer que la législation en matière d'enseignement a donné à la notion de subvention-traitement un sens bien déterminé tant en ce qui concerne la nature de cette subvention qu'en ce qui concerne son mode de liquidation.

.../...

L'Etat assume intégralement la charge de la rémunération du personnel enseignant subventionné et verse la subvention-traitement directement aux intéressés; il prend à charge, non seulement le traitement, mais aussi tous les avantages sociaux complémentaires, voire la pension

Selon le fonctionnaire délégué, telle n'est pas, dans le système de subventions à l'art dramatique, la nature de la "subvention-traitement". Il s'agit, en fait, d'une intervention globale et forfaitaire de l'Etat dans la charge de la rémunération du personnel de la troupe. Ces prétendues subventions-traitements sont d'ailleurs établies sur la base des traitements payés afférents à une année écoulée et elles sont liquidées à la direction de la troupe. Bref, la rémunération n'intervient en l'espèce qu'au titre de norme servant à établir le montant de la subvention.

Il s'indiquerait dès lors de substituer aux mots "subvention-traitement" un terme plus adéquat.

\+

\+ +

Au préambule, il est inopportun de viser l'arrêté royal du 14 septembre 1954 puisque le projet en prévoit l'abrogation.

\+

\+ +

.../...

La référence à l'arrêté royal du 19 mars 1963 devrait être formulée ainsi qu'il suit :

"Vu l'arrêté royal du 19 mars 1963 ... (la suite comme au projet) ... ".

+

+ +

En vertu de l'article 24 de l'arrêté royal du 5 octobre 1961, il y a lieu de mentionner expressément l'accord du Ministre des Finances avec indication de sa date.

L'alinéa 4 du préambule devrait être rédigé ainsi qu'il suit :

"Vu l'accord du Ministre des Finances, donné le 10 janvier 1964".

+

+ +

Eu égard à l'observation faite ci-dessus au sujet du terme "subvention-traitement", il y aurait lieu de rédiger l'alinéa 2 de l'article 1er ainsi qu'il suit :

"Elles comportent :

1° des subventions destinées à couvrir tout ou partie de la charge des rémunérations et des frais de fonctionnement;

2° des subventions pour missions nationales;

3° des subventions pour prestations spéciales".

+

+ + .../...

A l'article 2, le terme "permanent" est peu heureux : l'engagement ne vaudra en effet que pour un an.

\+

\+ \+

Suivant le rapport au Roi, le Gouvernement entend offrir plus de possibilités d'avenir aux diplômés de l'école d'art dramatique d'une troupe théâtrale à mission nationale ainsi qu'aux porteurs d'un diplôme de capacité délivré par un conservatoire royal. Les troupes sont tenues d'accorder un droit de priorité aux diplômés de l'école d'art dramatique. Les dispositions imposant ces obligations sont réparties sur les articles 3 et 14; mieux vaudrait les réunir en un **article unique.** C'est ce que réalise le texte proposé ci-après pour l'article 3 :

"Article 3.-

Peuvent seules bénéficier de subventions les troupes théâtrales qui, au recrutement de leur personnel artistique, accordent un droit de priorité aux porteurs d'un diplôme de sortie délivré par le studio d'une troupe théâtrale à mission nationale. A défaut de candidats, elles doivent faire appel aux porteurs, soit d'un diplôme de capacité délivré par un conservatoire royal, soit d'un diplôme national ou étranger équivalent.

Le Ministre peut accorder des dérogations... (la suite comme au projet) ... ".

\+

\+ \+

.../...

Si, donnant suite à l'observation faite ci-dessus, l'on supprime la condition relative à l'agrément, l'article 4 peut être rédigé ainsi qu'il suit :

"Article 4.-

Sont seules admises au bénéfice des subventions les troupes professionnelles privées qui, de l'avis du Conseil supérieur de l'art dramatique d'expression néerlandaise, ont fait preuve d'une activité artistique de qualité pendant une année au moins.

Elles peuvent recevoir les subventions ci-après :

1° subventions pour le personnel artistique;

2° subventions pour frais de fonctionnement;

3° subventions pour prestations spéciales".

\+

\+ \+

Il ressort des précisions fournies par le fonctionnaire délégué que les troupes sont tenues de faire connaître le montant intégral de la rémunération de leur personnel, ce montant servant de critère d'appréciation pour l'octroi des subventions.

Comme ce montant intégral ne peut se déduire des cotisations de sécurité sociale, il s'indiquerait d'imposer aux troupes théâtrales la transmission d'un duplicata des états de salaires qu'elles font parvenir à l'Office national de sécurité sociale. D'autre part, aucune date n'est prévue pour la transmission des documents mentionnés à l'article 5, n° 2.

.../...

Compte tenu de ces observations, il est proposé de rédiger l'article 5, n°s 1 et 2, ainsi qu'il suit :

"Article 5.-

Les troupes désireuses d'être admises au bénéfice des subventions sont tenues :

1° de verser trimestriellement les cotisations dues à l'Office national de sécurité sociale et d'en fournir la preuve au Ministre;

2° de faire parvenir au Ministre annuellement et au plus tard le ... , arrêtés au 30 juin de l'année écoulée, un relevé complet des engagements par an au cachet, la liste des régisseurs et des acteurs avec indication de leurs diplômes ainsi qu'un duplicata des états de salaire transmis à l'Office national de sécurité sociale;

3° ... (la suite comme au projet ... ".

\+

\+ +

Eu égard au texte proposé pour l'article 3, la référence que fait l'article 6 à l'article 14 peut être supprimée. En outre, on remplacera dans la version néerlandaise le mot 'mits" par le mot "met".

D'autre part, suivant le commentaire que le rapport au Roi consacre à cet article, "il suffit qu'une commune ou une province désigne une troupe comme représentative pour elle, et la subventionne comme telle",pour que celle-ci puisse être considérée comme troupe provinciale ou communale.

.../...

Dans ces conditions, une troupe privée subventionnée par une commune peut être représentative pour elle et passer pour une troupe communale.

Une telle interprétation est inconciliable avec la disposition de l'article 12, d'où il ressort que les pouvoirs locaux disposent à tout le moins du pouvoir de nommer le directeur de ces troupes, ce qui implique qu'ils ont également organisé ces troupes.

Si les articles 10 et 12 reflètent les intentions exactes du Gouvernement, ils devraient être commentés d'une manière différente dans le rapport au Roi.

\+

\+ \+

Le rapport au Roi appelle une autre observation qui concerne plus particulièrement le commentaire de l'article 10.

Aux termes de cet article, les troupes provinciales et communales peuvent obtenir des subventions aux mêmes conditions que les troupes professionnelles privées, ce qui implique entre autre qu'elles ont à faire la preuve d'une activité artistique de qualité pendant une année au moins.

Or, à s'en tenir au rapport au Roi, cette condition ne s'applique pas aux troupes provinciales et communales.

.../...

Si le rapport au Roi reflète les intentions exactes du Gouvernement, il importe de compléter l'article 10 par l'alinéa suivant :

"Elles ne sont pas tenues d'avoir exercé une activité artistique pendant une année au moins".

\+

\+ +

Le texte proposé pour l'article 3 rend superflu le dernier alinéa de l'article 14.

\+

\+ +

Tel que les articles 15 et 16 sont rédigés, les troupes provinciales et communales subventionnées sont tenues de supporter les frais des représentations gratuites qu'elles doivent donner à l'armée, sans qu'il leur soit accordé de rémunération spéciale. Selon les explications fournies par le fonctionnaire délégué, cette disposition implique non seulement qu'il ne sera pas perçu de droit d'entrée pour ces représentations, mais aussi que le Ministère de la Défense nationale n'accordera pas de rémunération. Dès lors, il devra nécessairement être tenu compte, au moment de l'octroi des subventions à ces troupes, de cette charge financière exceptionnelle. Ainsi les frais de ces représentations seront finalement supportés, en tout ou en partie, non pas par lesdites troupes théâtrales, mais bien par le budget du Ministère de l'Education nationale et de la Culture.

.../...

Comme ces représentations ne se donneront qu'au profit du seul Ministère de la Défense nationale, il serait normal que le budget de ce Ministère contribue aux subventions.

\+

\+ +

Pour le surplus, le projet reprend, en l'adaptant, le texte de l'arrêté royal du 14 septembre 1954.

Contrairement toutefois à cet arrêté royal, le projet omet de déterminer les normes de calcul des subventions. En l'absence de toute précision quant au montant des subventions auxquelles une troupe peut prétendre, le directeur éprouvera des difficultés considérables à établir un budget. En fait, la réglementation proposée aura pour conséquence que les subventions ne serviront pas à couvrir les dépenses de l'année en cours, mais seront plutôt inscrites au crédit du budget de la saison suivante.

\+

\+ +

Il n'est pas d'usage de grouper en un seul article le fixant vigueur et l'abrogatoire.

Dès lors, il conviendrait de scinder l'article 27 en deux articles, ainsi conçus :

.../...

"Article 27.-

L'arrêté royal du 14 septembre 1954 réglant l'octroi de subventions à l'art dramatique d'expression néerlandaise, modifié par l'arrêté royal du 7 mars 1963, est abrogé.

Article 28.-

Le présent arrêté produit ses effets le 1er janvier 1964".

La numérotation des articles 28 à 30 doit être modifiée en conséquence.

De kamer was samengesteld uit

de Heren : F.LEPAGE, raadsheer van State, voorzitter,
Messieurs : conseiller d'Etat, président,

H.BUCH, raadsheren van State,
G.VAN BUNNEN, conseillers d'Etat,

G.VAN HECKE, bijzitters van de afdeling wetgeving,
J.DE MEYER, assesseurs de la section de législation,

Mevrouw : J.DE KOSTER, adjunct-griffier, griffier.
Madame : greffier adjoint, greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H.F.LEPAGE.

Het verslag werd uitgebracht door de H.A.VANDER STICHELE, substituut.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

(get.) J.DE KOSTER.

La chambre était composée de

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M.F.LEPAGE.

Le rapport a été présenté par M.A.VANDER STICHELE, substitut.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) F.LEPAGE.